

## PROBLEMATIKA JAZYKOVÉ INTERFERENCE PŘI OSVOJOVÁNÍ ČEŠTINY UKRAJINSKY HOVOŘÍCÍMI STUDENTY

**Петріца Н. М. Проблематика мовної інтерференції при вивченні чеської мови українськими студентами; 11 стор.; бібліографічних джерел – 11; мова чеська.**

**Анотація.** Предметом дослідження є особливості вивчення чеської мови як іноземної українськими студентами. Спорідненість двох мов, з одного боку, сприяє швидкому вивченню чеської мови, а з іншого – ускладнює її засвоєння, що проявляється у великій кількості помилок на всіх рівнях лінгвістичної системи цільової мови.

У статті описуються мовні помилки та спотворення, які виникають у процесі вивчення чеської мови українськими студентами, а також висловлюються зауваження щодо відмінностей у вивченні чеської мови студентами словацького відділення та студентами інших спеціальностей. Аналіз найбільш частих мовних помилок допомагає вказати на механізми інтерференції та «помилки» у цільовій мові, пропонує шляхи запобігання помилкам або суттєвого зменшення їх кількості.

**Ключові слова:** чеська мова як іноземна, мовна інтерференція, внутрішньомовна інтерференція (інтралінгвальна), міжмовна інтерференція, мовна помилка, рідна мова, мова перекладу.

Vyučování češtiny na Užhorodské národní univerzitě má dávnou tradici. Od poloviny 50. let XX. století se český jazyk vyučoval jako druhý slovanský jazyk pro obory ukrajinský jazyk a literatura a ruský jazyk a literatura. Od roku 1996 češtinu studují i studenti slovákisti ve 3. ročníku. Kromě toho se dnes čeština jako druhý cizí jazyk vyučuje i ve 3. ročníku na historické fakultě (obory archeologie a kulturologie), v 6. ročníku na lékařské fakultě Užhorodské národní univerzity. Ve všech studijních programech vyučování probíhá na pozadí ukrajinštiny.

V tomto příspěvku se zaměříme na zvláštnosti výuky češtiny ukrajinsky hovořícími studenty, jakož i na problémy, které mají studenti při učení se cizímu jazyku (na úrovni fonetiky, tvarosloví, slovní zásoby, syntaxe).

Ukrajinaština a čeština jsou dva slovanské jazyky. I když patří k různým skupinám (východní a západní), jsou si hodně podobné. Jazykovědci se většinou shodují v názoru, že „proces osvojování blízkého jazyka je doprovázen nejen usnadněním, ale i specifickými problémy“ [3, s. 246]. Na jedné straně podobnost jazyků pomáhá studentům snadněji pochopit českou řeč, nemusí se nazpaměť učit některé výjimky např. při tvoření forem minulého času (*jít-šel, šla, šlo...* podobně jako

v ukrajinštině *їти-їшов, їшла, їшло*, ruštině *иёл, ила, ило...*). Na druhé straně se vlivem mateřského jazyka v ústních a písemných projevech ukrajinských studentů vyskytuje množství chyb, neboť blízkost jazyků vyvolává pokušení ztotožňovat své a cizí, což vede k mezijazykovým interferencím [9, s. 37-38].

Termín „interference“ vznikl v Pražském lingvistickém kroužku, kde byl definován jako odchylka od norem kontaktních jazyků. Ale tento termín byl široce uznáván bezprostředně po vydání Weinreichovy práce [10, s. 114].

Jazyková interference – (z lat. *interferre* = vnášet něco, křížit) – vzájemné prolínání různých jazykových jevů, např. pronikání nespisovných tvarů do spisovných projevů, prvků nářečí do spisovných projevů. Interference jazykového systému (hláskového, tvaroslovného, syntaktického) mateřského jazyka může být i rušivým prvkem při zvládnutí cizího jazyka (Sociologická encyklopedie). Rozlišuje se tedy interference vnitrojazyková (intralingvní), mezijazyková (interlingvní), kombinovaná interference.

Podle Bogoczové „vnějazyková interference je tedy vzájemné působení dvou nebo více jazyků. Projevuje se použitím pravidel jiného jazykového systému nebo podsystému“ [1, s.18]. Podle Weinreicha se porušení normy projevuje na všech jazykových úrovních, ale nejsilněji se interference na projevuje lexikálně-sémantické a morfologické, ale také na syntaktické úrovni [10, s.125].

Obecným předpokladem interference je to, že člověk při vyučování cílového jazyka často využívá dovednosti mluvčího mateřského jazyka. Interference častěji probíhá mezi jazyky, které patří ke stejnému jazykovému typu. Veselý mluví o pozitivních aspektech vlivu mateřského jazyka právě při osvojování příbuzného jazyka, neboť praktické a teoretické znalosti z mateřského jazyka pomáhají v procesu osvojování druhého jazyka a také při jeho užívání jako nástroje komunikace [9, s.16]

Na druhé straně interference mateřského jazyka, popř. dalšího cizího jazyka, má také i záporný vliv při studiu příbuzného cílového jazyka. Podle Krejčové při výuce blízkých jazyků by se měla využívat komparativní i konfrontační analýza za účelem zdůraznění rozdílů, které mohou být příčinou potenciálních chyb a deformací, které autorka označila jako tzv. interferémy [3, s.248]. Elena Krejčová proto považuje „zkoumání interferenčních chyb za jednu z důležitých součástí didaktiky cizích jazyků

a způsob, jak dosáhnout (na straně vyučujícího i na straně studenta) lepších výsledků“ [4, s.145].

Zkusíme udělat soupis nejfrekventovanějších chyb, interferém, potíží, které se při studiu češtiny jako cizího jazyka u ukrajinských studentů vyskytují.

## **I. Zvuková rovina.**

**1. Výslovnost [ř].** Problémy s výslovností mají studenti všech oddělení. Spisovná výslovnost souhlásky [ř] předpokládá „akustické složení šumu spolu s jeho vibrací“ [5, s.53]. Tuto souhlásku studenti vyslovují většinou buď jako spojení dvou konsonantů (sonorní samohlásky [r] a zadní alveolární frikativy [ž]), nebo jako zadní alveolární frikativu [š], nikoli jako alveolární šumovou vibrantní souhlásku. Přitom musíme říct, že v pozici znělé [ř] (tedy na počátku slov a mezi samohláskami) studenti vyslovují [ř] jako dva konsonanty [ržeka], [dverže] a na místě neznělého [ř] – buď jako zadní alveolární frikativu [š] ([tši], [skši:ň], [kšeslo]), nebo jako dvě souhlásky [rž] ([trži], [prži:tel]).

Je zřejmé, že potíže ve výslovnosti českého [ř] závisí i na mimojazykových faktorech, především na individuálních schopnostech každého studenta a také na stadiu osvojování jazyka. Někteří studenti se naučí správné výslovnosti hned během prvních několika hodin češtiny, některým se to nedaří ani s velkým úsilím během dvou semestrů.

**2. Výslovnost délek vokálů.** Podle svého trvání jsou v češtině samohlásky krátké a dlouhé. Délka vokálů je v češtině velmi důležitá. Význam slov nebo tvarů se často mění právě podle délky samohlásky, např. *být-byt, ráda-rada, stromu-stromů...* Podle lingvodidaktiků kvantita vokálů „nepodléhá v češtině žádným pravidlům distribuce, není vázána na slovní přízvuk, může se vyskytnout neomezený počet za sebou následujících dlouhých samohlásek, atd.“ [2, s.30]. Na rozdíl od češtiny jsou v ukrajinštině jen krátké vokály. Právě z těchto důvodů délka samohlásek v českém jazyce dělá ukrajinským studentům problémy nejen ve výslovnosti, ale především v psaném projevu. Často vnímají kvantitu vokálů jako formalitu. Studenti slovenského oddělení výslovnost délek více kontrolují a rozumějí jejich významotvorné roli.

**3. Měkká výslovnost [e] na počátku slov.** Je to jedna z nejčastějších chyb ukrajinských studentů, kteří *e* na počátku slova v češtině vyslovují jako [je]: např. slova

*Eva, Evropa* čtou jako [*Jeva, Jevropa*] podle ukr. *Єва, Європа*. Podle osborníků je to častá chyba, která se vyskytuje ve výuce češtiny u vychodoslovánských žáků [8, s.61].

**4. Výslovnost [y].** Kvůli podobnosti písmen latinky a azbuky dochází k záměně výslovnosti některých vokálů. Především jde o české písmeno *y*, které studenti vyslovují jako ukr. písmeno *y*, tedy [*u*], např. *bydlím* čtou jako [*budli:m*]. Musíme říct, že většinou chybně čtou slova, která nejsou formálně podobné v ukrajinštině a češtině. Protože ve slovech *syn*, *stoly*, *knihy*, *lampy*, *sestry* písmeno *y* čtou správně (ukr. *син, столи, книги, лампи, сестри...*). Podobné jevy potvrzují myšlenku Veselého o pozitivním vlivu mateřského jazyka v procesu osvojování cílového jazyka.

**5. Výslovnost [h] a [ch].** Někteří studenti, převážně vlivem ruštiny, vyslovují českou frikativní laringální souhlásku [*h*] jako neznělou frikativní veláru [*ch*]: *vhodný* jako [*vchodny:*], *pohybuje* jako [*pochybuje*], *hezky* jako [*chezky:*], *hudba* jako [*chudba*]. Naopak ve slovech *Praha*, *hodina*, *nahore*, *duha*, *ohromný* se chyby ve výslovnosti nevyskytují.

**6. Výslovnost slabiky mě** je frekventovanou chybou při studiu češtiny u ukrajinsky mluvících studentů. Podle ortoepických norem slabiku psanou *mě* vyslovujeme jako tři hlásky [*mňe*] (stručná mluvnice češtiny). V mluveném projevu však spojení těchto hlásek ukrajinští studenti často vyslovují [*mje*], tedy jako u českých slabik *bě*, *pě*, *vě*, *fě*: [*mjesto*], [*mjesíc*], [*mjekký*]. V těchto případech můžeme mluvit o vnitrojazykové (intralingvní) interferenci, neboť chyby studentů jsou způsobené „vlivem jevů daného cizího jazyka“ [7, s.92]. U studentů slovenského oddělení se naopak ve výslovnosti hláskových spojení *bě*, *pě*, *vě*, *fě*, *mě* projeví interference slovenštiny: [*mesto*], [*obed*], [*peť*], [*kvetina*].

**7. Přízvuk.** V zásadě platí, že přízvuk v češtině je vázán na první slabiku slova. Ve většině případů studentům přízvuk potíže nedělá. Na počáteční úrovni studia češtiny však občas nedbají na kladení přízvuku na jednoslabičnou předlodžku, která se vyslovuje spolu se slovem, k němuž náleží: [*do školy*], [*se sestrou*], [*do obchodu*]. Nebo naopak vlivem mateřského jazyka vyslovují formálně podobná slova jako v ukrajinštině, tedy s dynamickým přízvukem: např. [*komora*] [*autobus*], [*dědeček*], [*babička*], [*fakulta*], [*fotografie*], [*pracuju*], [*kupuju*], porovnejte s ukr. *кома́ра, авто́бус, ді́дусь, ба́буся, факульте́т, фотогра́фія, пра́цюю, купу́ю*. Dalším

obtížným případem je výslovnost přízvuku na první slabice, pokud po ní následuje slabika s dlouhou samohláskou. V těchto pozicích je přízvučnou druhá slabika, studenti tedy vyslovují přízvuk spolu s délkou samohlásky: [domácnost], [doskákat], [dostávat].

## II. Ortografická rovina.

**1. Psaní *i/y*, *í/ý*.** I když čeština je založena na latinské grafice a ukrajinština na cyrilice, grafická stránka češtiny není příliš problematickým jevem. Studium různých cizích jazyků (angličtiny, němčiny, francouštiny, latiny) pomáhá studentům se rychle naučit číst a psát česky. Nehledě na to se však přece jen vyskytují chyby, především v psaní *i/y*. Potíže mají zvláště studenti ukrajinského oddělení, historické a lékařské fakulty. Problematické je psaní *i/y* především na nižších stupních osvojování českého jazyka. Studenti si dávají pozor na psaní *i/y*, *í/ý* v koncovkách slov (např. u tvrdých a měkkých adjektiv na *-ný*, *-ní* nebo v koncovkách substantiv apod.), ale psaní *i/y* v kmenu slov je obtížné i na pokročilejších úrovních vyučování češtiny: např. píšou *fizyka/fizika* místo *fyzika*, *učylyště* místo *učiliště*.

Dalším problémem je psaní délky *í/ý*. Vyučující se snaží upozornit na délku *-í-* v koncovkách, ale často se v psaných projevech vyskytuje krátké *-i-*, zejména:

- v Lokálu pl. podstatných jmen měkkých vzorů: o *čajích*, *mužích*, o *ulicích*, *jabloních*, *sluncích*,

- v Instrumentálu sg. u měkkých vzorů podstatných jmen rodu ženského: s *organizací*, s *lavicí*,

- v koncovkách sloves 4.třídy: *mluvím česky*, *umíme češtinu*,

- v koncovkách přídavných jmen (*nový*, *červený*, *cizí*....) apod... Pozitivní je ale skutečnost, že pokročilejší studenti na vyšších úrovních si v těchto koncovkách už většinou nepletou psaní *i/y*.

Větší potíže mají studenti se psaním dlouhých vokálů v kmenech slov: *rýma*, *angína*, *blízko*, *zatímco*, *rohlík*... Studenti slovenského oddělení jsou na tom o něco lépe.

Jelikož ve 3. ročníku už jsou velmi pokročilí ve výuce slovenštiny, tak analogicky se slovenštinou poměrně dobře píšou české *i/y*.

**2. Chybějící či nadbytečná písmena.** Časté jsou chyby způsobené **chybějícím či nadbytečným písmenem**. V psaných projevech se často vyskytuje **h** na místě **ch**, i když slovo studenti vyslovují správně: např. pišou *nahází se* místo *nachází se*, *míhat* místo *míchat*. Občas se naopak vyskytují nadbytečná písmena, jako v případech *mněsto*, *námněstí*, *mněsíc* *zemně*, *mněkký*.

### III. Morfologická rovina.

Příčinou chyb na morfologické úrovni kromě mezijazykové interference je především nedostatečné procvičení gramatických jevů a objektivní obtížnosti některých mluvnických kategorií a jevů. Můžeme s jistotou říci, že tyto poslední dva důvody spolu souvisejí, protože složité jazykové téma vyžaduje podrobnější a delší procvičování. Nicméně počet hodin předepsaný osnovami (což jsou maximálně dvě hodiny týdně) však neposkytuje příležitost podrobně studovat ten či onen složitější jazykový jev. Vyjmenujeme typické chyby morfologické roviny.

**1. Skloňování substantiv.** U substantiv se interference projevuje v kategoriích rodu, pádu a čísla. U skloňování substantiv tvrdých vzorů jako jsou *žena*, *město*, *hrad*, *předseda* jsou menší potíže, protože v obou jazycích jsou v některých pádech podobné koncovky. např. Gen. sg. *bez ženy*, *města*, *domu*/ *без жінки*, *міста*, *дому*. Problematictější se učí měkké vzory *muž*, *stroj*, *soudce*, *moře*, *růže*, *píseň*, *kost*. Většinou dochází k přenosu koncovek z ukrajinštiny. Studenti si těžce zvykají na koncovky instrumentálu mužských substantiv a vzoru *město*, neboť na rozdíl od české koncovky *y/i* ( *s pány*, *muži*, *městy*) v ukrajinštině se vyskytuje koncovka *-amu* ( *з панами*, *містами*). Studentům chybí v této pozici ještě jedna slabika.

Občas studentům pomáhá při deklinaci znalost zakarpatských nářečí, např. koncovka genitivu plurálu u mužských substantiv *-ů* je stejná v nářečích: *bez těch pánů*/ [*без тих пану:*], na rozdíl od spisovné ukrajinštiny, kde se vyskytuje koncovka *-ів*: *без панів*.

**2. Rod substantiv.** Dalším problémem jsou neshody v rodě ukrajinských a českých substantiv. Rod bývá často odlišný např. u internacionalizmů, a to i přesto, že mají téměř shodnou formu v mateřském a cílovém jazycích: *ta data* místo *to datum* (v ukr. *дана* žen.r.), *ta téma* místo *to téma* (ukr. *тема* žen.r.), *ta drama* místo *to drama*

(ukr. *о́рама* žen.r.), *ta panoráma* místo *to panoráma* – (ukr. *на́норама* žen.r.), *ta schéma* místo *to schéma* (ukr. *схе́ма* žen.r.), *ta syntagma* místo *to syntagma* (ukr. *синта́зма* žen.r.), *ta paradigma* místo *to paradigma* (ukr. *паради́зма* žen.r.).

Interference ukrajinštiny se projevuje i u českých substantiv rodu středního jako jsou *aroma*, *klima*, *muzeum*, *lyceum*, *akvárium*, *kritérium*, *pódium*, *vakuum*, *sanatorium*, *album*, *centrum*, *jubileum*, které ukrajinští studenti skloňují jako v mateřském jazyce podle mužského rodu.

Většinou si studenti pletou vlivem ukrajinštiny mužský a ženský rod u českých substantiv: *bez velké problémy* / ukr. *пробле́ма* - žen. r., *dobrý úroveň* / – ukr. *ріве́нь* - muž. r., *v desátém řadě* / ukr. *ряд* - muž. r., *jdu do banku* / – ukr. *банк* - muž. r., *ten tramvaj* / – ukr. *трамва́й* - muž. r., *nový garáž* / – ukr. *гара́ж* - muž. r., *dobré snídane* / místo *dobrá snídane*.

**3. Tvary minulého času.** Při tvoření tvarů minulého času se v češtině používá pomocné sloveso *být* v tvaru přítomného času (*jsem, jsi, jste, jsme*). Pravě toto pomocné sloveso se Ukrajincům často «ztrácí». Např., když mluví o sobě: *studoval angličtinu, snídal doma, poslouchala hudbu*, zapomínají na sloveso *jsem*. Studentům slovakistům se pomocná slovesa většinou „neztrácí“, nebo použijí slovenské formy *som, ste*. Podobná situace je i při tvoření podmiňovacího způsobu. Ukrajinští studenti často užívají jako v ukrajinštině univerzální neohebné *by* místo *bych, bys, bychom, byste*. Podobné tvary jsou velmi archaické a taky se zachovaly v zakarpatských nářečích: *учили бисьте, читали бисьте, ішли бисьме*. Takže to opět je pochopitelné, ale tento jazykový jev se musí více procvičovat.

**4. Valence sloves.** Dalším problémem je neshoda valence českých a ukrajinských sloves. I když většinou je podobná, existují i rozdíly, na které si studenti těžko zvykají. Například sloveso *rozumět* vyžaduje dativ: *rozumět komu? čemu?* Nehledě na to se v ústních a písemných projevech setkáme se slovním spojením *rozumím babičku*, jako v ukrajinštině s akuzativem: *розуміти ко́го? що?* Nebo např. *vážím si ten čin* místo *toho činu*, podle ukrajinského *цінувати ко́го? що?* (akuzativ).

**5. Určení pádu.** Někdy mají studenti potíže s určením pádů, např. lokálu, neboť se občas pádová otázka ukrajinského lokálu (*на, в*) *кому? чому?* promítá do českého lokálu: *rada pracovala v naprostému tichu*; *vždycky je lepší domluvit se po dobrému*.

#### IV. Lexikální rovina.

Interference v lexikálním plánu je obecně považována za jednu z nejzřetelnějších a nejfrekventovanějších [4, s.112]. Slovní zásoba češtiny a ukrajinštiny má indoevropský a slovanský základ. Významné vliv na slovní zásobu každého jazyka měla také latina, němčina. Příbuznost češtiny, slovenštiny a ukrajinštiny, společný lexikální fond usnadňují ukrajinským studentům osvojování češtiny. Proto studenti snadno rozumějí české řeči, vnímají české texty a pod. Na druhé straně v případě mezijazykové interference dochází k přenosu slov z mateřského jazyka do cizího či k přenosu slovních spojení vzniklých doslovným překladem. Typologie chyb způsobených lexikální interferencí je v odborné literatuře prezentována docela dobře. Důkladnou klasifikaci a analýzu empirického materiálu v oblasti lexikální vypracovala Elena Krejčová (ve shodě s Murycem [6, s.105] a Bogoczovou [1, s.165]). Těmi nejfrekventovanějšími chybami jsou:

a) použité slovo neexistuje ve slovní zásobě cílového jazyka (L2, popř. L3), ale existuje i v lexiku jiného kódu (L1slov, popř. L2slov);

b) použité slovo existuje v cílovém jazyku, ale má odlišný význam – jde o případy mezijazykové synonymie a paronymie;

c) použité slovo je slovotvorně významový neologismus a vzniklo (zpravidla) kontaminací morfémů cílového jazyka a morfémů z dalších slovanských jazyků, případně záměnou slovotvorných postupů – tady můžeme mluvit o tzv. hraničním pásmu interferenčních vlivů na morfologické a lexikální úrovni jazyka nebo o transferu sémantickém a formálně-slovotvorném [4, s.113-114].

Rozšířeným jevem, zvláště u příbuzných jazyků, jsou tzv. mezijazyková homonyma, která při studiu češtiny dělají studentům potíže. Při čtení tato slova studenti považují za sémanticky shodná se slovy mateřského jazyka: např. čes. *banka* – ukr. *банк* / ukr. *банка* - čes. nádoba, sklenice zavařovací ap.,

čes. *bucht* - ukr. *солодкий пиріжок* / ukr. *бухта* - čes. záliv, zátoka

čes. *čerstvý* – ukr. *свіжий* / ukr. *чerstвий* - čes. tvrdý, okoralý, uschlý

čes. *doba* – ukr. *період* / ukr. *доба* - čes. den a noc, 24 hodin

čes. *holka* – ukr. *дівчина* / ukr. *голка* - čes. jehla

čes. *chudoba* – ukr.бідність / ukr. *худоба* – čes. dobytek

čes.*chudý* – ukr.бідний / ukr. *худий* - čes.hubený

čes. *chytrý* - ukr.розумний, дотепний / ukr.*хитрий* - čes. lstivý, záludný, prohnaný

čes. *kolo* – ukr. велосипед / ukr.*коло* - čes. vedle, blízko, u

čes. *lid* – ukr.народ / ukr.*лід* - čes.led

čes. *nápad* - ukr.раптова думка, ідея / čes. *napad* – útok

čes.*osud* - ukr.доля, фатум/ ukr.*осуд* - čes. odsouzení, odsudek

čes. *ovoce* - ukr.фрукти / ukr. *овочі* - čes. zelenina

čes. *porada* - ukr.нарада / ukr. *порада* - čes.rada

čes. *rodiče* –бадьки / ukr. *родичі* - čes.příbuzní

čes. *skoro* - ukr.майже / ukr.*скоро* – čes. rychle, brzy

čes. *spokojený* – ukr.задоволений / ukr.*спокійний* - čes.klidný

čes. *stan* - ukr.намет, палатка / ukr.*стан* - čes.stav

čes. *třeba*- ukr.наприклад / ukr.*треба* – čes. je nutné

čes. *vedro* - ukr.спека / ukr.*відпо* – čes.kbelík

čes. *záchod* – ukr.туалет / ukr. *захід* - čes.západ

čes. *zákusek* – ukr.десерт / ukr.*закуска* - čes. předkrm

čes. *zápas* – ukr.змагання, боротьба / ukr.*запас* - čes. zásoba, rezerva

Velmi účinným způsobem, jak se naučit mezijazyková homonyma, je sestavení slovníku během studia cílového jazyka. Studentům se tento typ aktivity líbí více než procvičování gramatiky za domácí úkol, což znamená, že v této aktivitě se studenti aktivněji a se zájmem učí novou slovní zásobu.

Závěr. Studenti při osvojování češtiny jako cizího jazyka dělají řadu chyb a to hlavně vlivem mateřského jazyka. Interference ukrajinského jazyka komplikuje studium cílového jazyka. Výše uvedený soupis nejfrekventovanějších chyb a výzkum interference mateřského jazyka ve studiu češtiny jako cizího jazyka pomáhá učitelům předcházet chybám, snižovat jejich počet, usnadňovat proces učení, přispívat k efektivnějšímu získávání sekundární jazykové kompetence studentů, zkracovat dobu učení nového materiálu.

## *Література*

1. Bogoczová I. *Typologicky relevantní rozdíl mezi polštinou a češtinou jako zdroj jazykové interference*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2006, 264 s.
2. Hedbávná B., Janoušková J., Veroňková J. *Výslovnost češtiny u cizinců – poznámky k metodám výuky*. In: Sborník Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka (AUČCJ) 2007–2009. Praha: Akropolis, 2009. s. 30.
3. Krejčová E. *Některé otázky mezijazykové interference při výuce dvou blízkých jazyků (některých problémech při výuce bulharštiny spolu s dalším jihoslovanským jazykem v rámci oboru Balkanistika na Masarykově univerzitě v Brně)*. In: OPERA SLAVICA, XXIII, 2013, 4, s.246-251.
4. Krejčová E. *Problematika osvojování druhého jazyka – teorie a praxe (na základě výuky bulharštiny jako cizího jazyka v slovanském kontextu)*. Habilitační práce. Brno, 2018, 186 s.
5. *Mluvnice češtiny*. Díl 1. Fonetika, Fonologie, Morfonologie a morfemika, Tvoření slov. Ed. Miloš Dokulil. Praha: Academia, 1986, s.566.
6. Muryc J. *Obecné a specifické rysy polsko-české jazykové interference na českém Těšínsku*, Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2010, 168 s.
7. Svobodová J. *K otázkám bilingvismu a interference v ruštině*. In: Bilingvismus a interference – slovanské jazyky. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2014, s. 88-93.
8. Šindelářová J., Škodová S. *Metodika práce s žáky-cizinci v základní škole*. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně, 2012, 132 s.
9. Veselý J. *Problematika vyučování ruštině jako blízce příbuznému jazyku*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1985, 179 s.
10. Weinreich U. *On the semantic structure of language*. In: Universals of language, vyd. J. H. Greenberg, Cambridge, Mass. 1963, s. 114-171.
11. Zlámaná P. *Interference ve studiu češtiny jako cizího jazyka*. In: Науковий вісник Ужгородського університету: серія: Філологія / гол. ред. Г.В. Шумицька. Ужгород: Говерла, 2018. Вип. 1(39). s.76-79.

# PROBLEMS OF LANGUAGE INTERFERENCE IN LEARNING CZECH BY UKRAINIAN-SPEAKING STUDENTS

*N. Petritsa*

## Summary

The subject of the study is the peculiarities of studying the Czech language as a foreign language by Ukrainian students. The affinity of the two languages, on the one hand, helps to quickly learn the Czech language, and on the other hand, it complicates its acquisition, which is manifested in a large number of errors at all levels of the linguistic system of the target language.

The article describes language errors and distortions that occur in the process of learning the Czech language by Ukrainian students, as well as comments on the differences in learning the Czech language by students of the Slovak department and students of other specialties. Analysis of the most frequent language errors helps to point out mechanisms of interference and "errors" in the target language, offers ways to prevent errors or significantly reduce their number.

**Key words:** *Czech as a foreign language, language interference, intralingual interference (intralingual), interlingual interference, language error, native language, translation language.*